

Olsztyn, dnia 5 września 2008 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w OLSZTYNIE

ul. Artyleryjska 3e

10-950 OLSZTYN

tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

P/08/151

LOL – 410 – 29 - 05/08

Pan

Artur Wajs

Burmistrz

Lidzbarka Warmińskiego

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Lidzbarku Warmińskim („Urzędzie”) kontrolę pobierania oraz wykorzystywania opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2006 – 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 14 sierpnia 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Urząd zadań z zakresu regulowania lokalnego rynku napojów alkoholowych, głównie ze względu na nieprzestrzeganie obowiązujących zasad i warunków udzielania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych. Jednocześnie Izba, pomimo stwierdzonych uchybień, pozytywnie ocenia sposób wykorzystania przez Urząd środków finansowych pochodzących z opłat za wydane zezwolenia.

Oceny te uzasadniają następujące ustalenia, uwagi oraz oceny cząstkowe:

Rada Miejska w Lidzbarku Warmińskim ustaliła wszystkie wymagane prawem regulacje dotyczące rynku napojów alkoholowych oraz pobierania z tego tytułu opłat i wydatkowania uzyskanych środków.

Wykonując postanowienia stosownych uchwał Rady, Urząd wydał zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu, w ilości nie przekraczającej

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

uchwalonego limitu punktów sprzedaży oraz w zgodzie z zasadami dotyczącymi ich lokalizacji. Na podstawie analizy 20 losowo wybranych spraw zakończonych w 2007 r. wydaniem zezwoleń ustalono ponadto, że wydano je bez zbędnej zwłoki, w oparciu o przedłożoną przez zainteresowanych kompletną dokumentację, wymaganą art. 9 ust. 3b, pkt 1 - 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r.² o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Z ustaleń kontroli wynika, że w badanym okresie miało miejsce 35 przypadków opóźnionych wpłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. W następstwie tego Burmistrz wydał 4 decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwoleń, w pozostałych zaś przypadkach dokonane po terminie wpłaty przyjęto, nie podejmując jednocześnie prawem przewidzianych działań w celu wstrzymania sprzedaży alkoholu w punktach, dla których zezwolenie wygasło. Doprowadzono w ten sposób do sytuacji, w której przedsiębiorcy, którzy wnieśli wymaganą opłatę po upływie ustawowego terminu, prowadząc dalej sprzedaż alkoholu czynili to nielegalnie, popełniając czyn karalny określony w art. 43 ust. 1 ww. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dla kwalifikacji prawnej takiego czynu nie mają bowiem znaczenia przyczyny, wobec których zezwolenie straciło ważność. Nie ma również znaczenia, czy Urząd wydał decyzję o wygaśnięciu decyzji o zezwoleniu na sprzedaż alkoholu czy też nie. Ustawodawca zdecydował bowiem, że zezwolenie wygasa z mocy prawa, a nie na podstawie takiej decyzji. Ponadto w ustawie nie przewidziano możliwości konwalidowania ważności wygasłego zezwolenia, m.in. przez podjęcie czynności wniesienia opłaty. W tym ostatnim przypadku działania Urzędu polegające na przyjęciu nieterminowych opłat należy uznać za bezpodstawne, skutkujące koniecznością dokonania ich zwrotu (kwoty nienależnie pobranych w 2006 i 2007 r. opłat wyniosły odpowiednio 31.885,04 zł i 5.926,66 zł.).

Z ustaleń kontroli wynika, że przedsiębiorcy którzy w następstwie powyższych działań prowadzili nielegalną sprzedaż alkoholu, sprzedali w 2007 r. napoje alkoholowe za łączną kwotę 4.247,3 tys. zł.

W ocenie NIK, powyższe ustalenia wskazują także na nierówne traktowanie przez Urząd poszczególnych przedsiębiorców, co wskazuje na możliwość zaistnienia zachowań korupcyjnych.

W powyższym kontekście negatywnie należy też ocenić sprawowanie przez Urząd nadzoru, nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców warunków korzystania z zezwoleń na

² Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.

sprzedaż alkoholu. W okresie objętym kontrolą NIK Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), przy współudziale Straży Miejskiej skontrolowała wprawdzie 55 punktów sprzedaży (w latach 2006, 2007 i I półroczu 2008 odpowiednio 13, 26 i 16 punktów, tj. od 18 do ok. 40% ich liczby), jednak w żadnym przypadku nie odniesiono się do nieterminowo wnoszonych opłat za udzielenie zezwoleń.

W trakcie kontroli odnotowano dwa przypadki, uzyskania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w tym samym punkcie, przed upływem 6-miesięcznego okresu od wydania decyzji wygaszającej uprzednie zezwolenia. Prawo sprzedaży w tych punktach uzyskiwali członkowie najbliższej rodziny, którzy w tym celu rejestrowali też działalność gospodarczą oraz jeden przypadek przeniesienia sprzedaży alkoholu przez tego samego przedsiębiorcę na sąsiednią działkę gruntu.

NIK pozytywnie ocenia pod względem legalności, wykorzystanie przez Urząd środków uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, gdyż w okresie objętym kontrolą:

- realizowano konkretne przedsięwzięcia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które były ujęte w opracowanych przez Urząd gminnych programach, o których mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii³,
- środki te, wydatkowane w łącznej kwocie 429,9 tys. zł (w 2006 r. - 174,1 tys. zł, w 2007 r. - 160,2 tys. zł i w I półroczu 2008 r. - 95,6 tys. zł), przeznaczono wyłącznie na dofinansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, tj. na profilaktykę szkolną i pozaszkolną, pomoc osobom z problemami alkoholowymi i wynikającymi z narkomanii, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz na finansowanie działalności MKRPA.

Należy zaznaczyć jednak, że w latach 2006 – 2007, z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych Urząd uzyskał dochody w łącznej kwocie 443,0 tys. zł. W tym samym okresie na realizację zadań przewidzianych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminnym programie przeciwdziałania narkomanii Urząd wydatkował część ww kwoty, tj. 383,1 tys. zł, a niewykorzystane środki z tych lat, w wysokości 59,9 tys. zł (13,5 % dochodów osiągniętych w tym okresie) ujęto w nadwyżce budżetowej Miasta. Zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

³ Dz.U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z tego tytułu mogą być wykorzystane wyłącznie na finansowanie zadań wskazanych w ww. ustawie, a więc środki te powinny zwiększyć plan wydatków w rozdziałach 85153 i 85154 klasyfikacji budżetowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

1. Wnikliwe analizowanie przez Urząd przestrzegania przez przedsiębiorców warunków udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a w przypadku stwierdzenia upływu terminu ich ważności, niezwłoczne wydawanie decyzji o ich wygaśnięciu.
2. W przypadku kontynuacji sprzedaży alkoholu po wygaśnięciu zezwolenia, informować stosowne organy o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 43 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
3. Przeniesienie do rozdziałów 85153 i 85154 niewykorzystanych środków, uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, które wcześniej nieprawidłowo ujęto w nadwyżce budżetowej Miasta.
4. Dokonanie zwrotu przedsiębiorcom, opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, wniesionych przez nich do Urzędu po upływie terminu ważności zezwolenia.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem